

GERECHTSHOF TE AMSTERDAM

EERSTE MEERVOUDIGE BURGERLIJKE KAMER

ARREST

in de zaak van:

HANS KNOOP,

wonende te Schilde (België),

APPELLANT,

procureur: mr. A.M. Moszkowicz,

t e g e n

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

HET PAROOL B.V.,

gevestigd te Amsterdam,

ERIK VAN GRUIJTHUIJSEN,

wonende te Bussum,

BART ADRIAAN MIDDELBURG,

domicilie gekozen hebbende te Amsterdam,

GEÏNTIMEERDEN,

✓ procureur: mr. C. Wildeman.

Appellant wordt hierna Knoop genoemd. Geïntimeerden worden hierna gezamenlijk Het Parool c.s. en afzonderlijk Het Parool, Gruijthuijsen en Middelburg genoemd.

1. Het geding in hoger beroep

1.1. Bij dagvaarding van 27 september 2005 is Knoop in hoger beroep gekomen van het vonnis dat de rechtbank Amsterdam onder rolnummer H 04.3540 tussen partijen heeft gewezen en dat is uitgesproken op 10 augustus 2005.

1.2. Bij memorie heeft Knoop acht grieven tegen dit vonnis aangevoerd, bewijs aangeboden en geconcludeerd dat het hof dat vonnis zal vernietigen en, opnieuw rechtdoende, zal beslissen als in het petitum vermeld.

1.3. Bij memorie van antwoord heeft Het Parool c.s. de grieven bestreden, producties overgelegd, bewijs aangeboden en geconcludeerd dat het hof het vonnis waarvan beroep zal bekrachtigen, met veroordeling van Knoop in de kosten van het geding in hoger beroep.

1.4. Vervolgens hebben partijen hun zaak aan de hand van overgelegde pleitnotities op 20 februari 2007 voor het hof doen bepleiten, Knoop door mr. F.H. Eijmaal, advocaat te Maastricht, en Het Parool c.s. door mr. C. Wildeman voornoemd.

1.5. Ten slotte hebben partijen het hof verzocht op basis van de reeds overgelegde kopiedossiers arrest te wijzen.

2. De feiten

2.1. Onder 1, a tot en met c, heeft de rechtbank een aantal feiten als vaststaand tussen partijen aangenomen. Hiertegen is geen der grieven gericht. Onder verwijzing naar die feitenvaststelling gaat het hof (voorts) van het volgende uit:

2.2. Knoop heeft een klacht ingediend bij de Raad voor de Journalistiek naar aanleiding van een artikel van Wim de Jong in de Volkskrant van 2 maart 2004 waarin de volgende zin voorkomt

“En Twee Vandaag introduceerde niemand minder dan de oude journalistieke sjacheraar Hans Knoop als haar nieuwe correspondent bij het gerechtsgebouw te

Aarlen". De Raad voor de Journalistiek overwoog daarover onder meer als volgt: "De Raad acht het aannemelijk dat De Jong klager niet moedwillig heeft willen diffameren en acht zijn misslag niet van zodanige ernst dat reeds daarmee grenzen zijn overschreden." Vervolgens komt de Raad voor de Journalistiek bij beslissing van 6 juli 2004 tot een gegrondverklaring van de klacht, daartoe onder meer overwegende: "Nadat verweerders zelf hadden vastgesteld dat klager met de gewraakte kwalificatie onheus bejegend was, was het ruiterlijk aanbieden van excuses aan klager op zijn plaats geweest".

2.3. In Het Parool van 5 augustus 2004 is onder de kop "Gesjacher rond Knoop" het volgende artikel van de hand van Middelburg verschenen:

"Een sjacheraar is iemand die (volgens Van Dale) 'minderwaardige, ongeregelde of bedrieglijke handel drijft'. Dat 'of' impliceert dat er gradaties mogelijk zijn: het kan iemand zijn die alleen maar ongeregelde handel drijft, maar ook iemand die minderwaardige handel drijft, of zelfs bedrieglijke handel. Met sjacheraar, kortom, wordt slechts iemand aangeduid die een handel drijft waar een luchtje aan zit. Maar de praktijk blijkt een stuk ingewikkelder. Begin maart werd journalist Hans Knoop in een tv-recensie in de Volkskrant omschreven als 'journalistieke sjacheraar'. Vanwege een paar ingezonden brieven slikte de Volkskrant – doorgaans nogal beducht voor de beschuldiging politiek niet helemaal correct te zijn, of nog erger, voor juridische procedures – die kwalificatie onmiddellijk weer in. Daags na de recensie gaf de ombudsman van de krant deemoedig toe dat het 'helemaal niet de bedoeling' was geweest Knoop 'zo neer te zetten', en dat de term sjacheraar 'één stap te ver' was geweest: "Hans Knoop is geen sjacheraar". Knoop, joods, nam daar geen genoegen mee, en diende tegen de Volkskrant vervolgens een klacht in bij de Raad voor de Journalistiek, een zelfbenoemd college dat rechtbankje speelt in de journalistiek, maar zucht onder een nijpend gebrek aan gezag.

Het van oorsprong Hebreeuwse woord sjacheraar, voerde Knoop in die procedure aan, heeft 'een duidelijk antisemitische lading', en het mag dus niet geheel worden uitgesloten dat de term is voortgesprongen uit een 'antisemitische grondhouding' van de betreffende tv-recensent. Recent deed de raad uitspraak: Knoops klacht werd gegrond verklaard, mede omdat (aldus de overweging) de 'essentieel te achten joodse connotatie van de gebezigde kwalificatie' destijds door de Volkskrant-

ombudsman 'buiten beschouwing' is gelaten.

Dan krúipen ombudsman en hoofdredactie bij het minste geringste door het stof, is het wéér niet goed.

Dat van die 'duidelijk antisemitische lading' en die 'joodse connotatie' is natuurlijk groteske onzin, maar Knoop dacht waarschijnlijk ook: het kan nooit kwaad ook dat er even bij te slepen. Sjacheraar spitst zich volgens Van Dale en het genootschap Onze Taal niet exclusief toe op joden, ook niet-joden kunnen voor sjacheraar worden uitgemaakt, en de enkele omstandigheid dat het een oorspronkelijk Hebreeuws woord is geeft het nog geen 'antisemitische lading'. Als je een Engelsman uitscheldt voor moron, een oorspronkelijk Engelstalig woord, impliceert dat dan dat je het héle Engelse volk zwakzinnig vindt?

En dan de handel van Knoop. Hij maakte in de jaren zeventig als Telegraaf-verslaggever naam met de Menten-affaire, maar switchte eind jaren zeventig naar de politiek. In 1979 was hij mede-oprichter van de Nederlandse Joodse Defensie Liga. Zijn eerste beleidsdaad: bij de Haagse Post de ruiten aan diggelen gooien, omdat dat blad zich volgens hem veel te pro-Palestijns had uitgelaten. In 1981 richtte Knoop vervolgens de politieke partij Realisten '81 op.

Met die partij mikte hij op vijf Kamerzetels, maar ook Realisten stierf een vroegtijdige dood, waarna Knoop zich maar als pr-consulent vestigde. Hij specialiseerde zich in zogeheten crisis-pr ten behoeve van dubieuze, in opspraak geraakte en soms ronduit louche bedrijven. Een van zijn eerste cliënten was gok- en seksbaas 'Zwarte Joop' de Vries, destijds Koning van de Amsterdamse Wallen, en Knoop beperkte zich niet alleen tot pr.

Eind 1983 brandde het gokpaleis Club 26 van De Vries en diens partners, de Amerikaanse maffia, op de Oudezijds Achterburgwal tot de grond toe af. De paranoïde De Vries was ervan overtuigd dat de brandstichting was uitgelokt door concurrenten, en om dat complot te bewijzen werd Knoop er door 'Zwarte Joop' op uitgestuurd om gesprekken te voeren met 'getuigen' en 'verdachten'. Die gesprekken werden door Knoop heimelijk opgenomen met een verstopt bandrecordertje.

Over één van die gesprekken verklaarde Knoop later, daarover aan de tand gevoeld door de recherche: "Het klinkt misschien wat ongeloofwaardig maar later bleek mij dat het gesprek op mijn bandrecorder stond." Van de complottheorie bleef uiteindelijk overigens geen spaan heel.

Najaar 1984 werd Knoop benoemd tot voorzitter van de vereniging/sociëteit Cabala, een andere illegale gokclub van De Vries en diens maffiapartners op de Achterburgwal. In feite werd Knoop zo 'katvanger' van een illegaal gokhuis van De Vries en de Cosa Nostra. Na een maand kreeg hij van de politie de waarschuwing dat als hij het gokhuis open zou houden, een inval zou volgen waarbij ook hij zou worden opgepakt; Knoop en De Vries sloten het gokhuis daarop.

In de jaren negentig secondeerde Knoop ook pornobaron 'Dikke Charles' Geerts en diens compagnon Gerard Cok, een ex-bankier die figureerde in nogal wat zwartgeldaffaires. Begin 1995 poogden Cok en Knoop bij het stadsbestuur van Antwerpen een vergunning los te krijgen voor 'een eroscenter'. Schepen Patsy Sörensen weigerde, omdat er rond 1990 banden waren tussen het porno-imperium van Geerts en Cok en de clan van Klaas Bruinsma. Iedereen kon zien dat hier 'grof crimineel geld' achter zat, zei Sörensen destijds in het openbaar, en Antwerpen was 'te mooi om het in handen te geven van de georganiseerde misdaad'.

Knoop en Kok spanden nog een kort geding aan tegen Sörensen wegens 'laster en eerroof', waarin werd geëist dat zij de twee niet meer in verband zou brengen met 'criminele activiteiten', maar de Antwerpse rechtbank wees al hun eisen af.

En tegenwoordig manifesteert Knoop zich zo nu en dan weer als journalist, laatstelijk als reporter voor Twee Vandaag. Een sjacheraar, kortom, en niet alleen in de journalistiek."

2.4. Van Gruijthuisen is (althans was destijds) hoofdredacteur van Het Parool.

3. Beoordeling in hoger beroep

3.1. Het gaat in deze zaak om de vraag of de publicatie van Middelburg onrechtmatig is jegens Knoop. Als uitgangspunt bij de beoordeling van een perspublicatie geldt het recht op vrijheid van meningsuiting. Dit impliceert dat een journalist in beginsel de vrijheid heeft om zijn mening over een bepaalde persoon of een bepaalde situatie te publiceren. Hij dient daarbij uiteraard rekening te houden met de rechten en vrijheden van anderen, zoals het recht op bescherming van de eer en goede naam van de persoon over wie hij schrijft, maar dit betekent niet dat een publicatie waarin onware mededelingen over een persoon voorkomen zonder meer

als onrechtmatig is aan te merken. Een en ander hangt af van de concrete feiten en omstandigheden van het geval.

3.2. In de lijn hiermee heeft de rechtbank in het bestreden vonnis terecht geoordeeld dat in beginsel twee gelijkwaardige belangen tegenover elkaar staan: het recht van Knoop op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en in dat verband het belang niet door publicaties te worden blootgesteld aan lichtvaardige verdachtmakingen, en aan de andere kant het recht van Middelburg op uitingsvrijheid en in dat verband het belang dat misstanden die de samenleving raken niet verborgen blijven voor het grote publiek en dat van de omstandigheden van het geval afhangt welk van deze beide belangen de doorslag geeft.

3.3. Eveneens terecht wordt door de rechtbank geoordeeld dat het artikel van Middelburg een opiniërend stuk is dat slechts deels bestaat uit als feiten gepresenteerde gebeurtenissen. Voor het gedeelte waar Middelburg zijn mening geeft geldt dat hij daarbij een grote mate van vrijheid geniet en hem is toegestaan door middel van overdrijving een scherpe toonzetting en uitvergroting extra aandacht te vragen voor zijn mening of waardeoordeel. Dit is anders voor zover Middelburg in zijn artikel ook gegevens heeft verwerkt die niet anders dan als feiten zijn te lezen. Daarvoor geldt dat deze voldoende steun moeten vinden in ten tijde van het totstandkomen van het artikel beschikbaar feitenmateriaal.

3.4. Aanvankelijk was Knoop van mening dat het woord sjacheraar een antisemitische lading heeft. De rechtbank heeft geoordeeld dat hiervan geen sprake is. Hiertegen is geen der grieven gericht, zodat dit oordeel in hoger beroep vaststaat. De rechtbank gaat voor de betekenis van het woord sjacheraar uit van Van Dale, Groot Woordenboek der Nederlandse Taal, waar sjacheraar staat omschreven als: iemand die minderwaardige, ongeregelde of bedrieglijke handel drijft (op kleine schaal). Hiertegen is evenmin een grief gericht, zodat ook het hof hiervan uitgaat. De vraag of het Middelburg vrij stond Knoop een “sjacheraar, kortom, en niet alleen in de journalistiek” te noemen komt hierna aan de orde.

3.5. Het hof zal thans onderzoeken of de door Middelburg beschreven ‘feiten’ voldoende steun vinden in het destijds beschikbare feitenmateriaal.

3.6. Op zichzelf betwist Knoop niet het bestaan van de door de rechtbank per onderwerp onder 4.4.2 en volgende genoemde bronnen, doch hij voert aan dat Het Parool c.s. zich grotendeels bedient van eigen publicaties en dat dit feitenmateriaal geen objectieve ondersteuning voor de waarheid van de geuite beschuldigingen vormt. Knoop maakt vervolgens een onderverdeling in verschillende door Middelburg geuite ‘verdachtmakingen’. Het hof zal deze onderverdeling aanhouden en bezien in hoeverre per ‘beschuldiging’ er steun is te vinden in het voorhanden zijnde feitenmateriaal.

3.7. De ruiten van de Haagse Post.

Middelburg schrijft hierover: *“In 1979 was hij mede-oprichter van de Nederlandse Joodse Defensie Liga. Zijn eerste beleidsdaad: bij de Haagse Post de ruiten aan diggelen gooien, omdat dat blad zich volgens hem veel te pro-Palestijns had uitgelaten.”*

De rechtbank heeft onder 4.4.2 van het vonnis de bronnen aangegeven waaruit blijkt dat Knoop – hoewel wellicht niet mede-oprichter van de Joodse Defensie Liga – aanwezig was bij de oprichtingsvergadering van de Joodse Defensie Liga in 1979. Dit wordt op zichzelf niet door Knoop betwist, doch hij stelt dat zijn door Ischa Meijer in een artikel geciteerde uitspraak: *“liever één steen verkeerd gegooid dan één keer nagelaten überhaupt een steen te gooien”* uit haar verband wordt gehaald en niets van doen heeft met het ingooien van de ruiten van de Haagse Post. De rechtbank heeft reeds vastgesteld dat uit de door Het Parool c.s. overgelegde stukken niet blijkt dat Knoop zelf de ruiten van het weekblad Haagse Post heeft ingegooid. Dit staat dus als in hoger beroep niet (verder) bestreden vast. Knoop is van mening dat de rechtbank hier ten onrechte geen consequenties aan heeft verbonden. Het hof komt hier later op terug.

3.8. Club Cabala en Club 26

3.8.1. In bijlage XI deel IV van het rapport van de enquêtecommissie opsporingsmethode (IRT-affaire), als productie 4 bij conclusie van antwoord in eerste aanleg (CvA) door Het Parool c.s. overgelegd, staat onder meer vermeld: *“ (...) kan worden gewezen op die andere vorm van criminaliteit die in de loop van de jaren zeventig duidelijker dan ooit de kenmerken van de georganiseerde*

criminaliteit begon te vertonen: de illegale organisatie van gokspelen. (...) Maar wat hierbij – parallel aan het verhaal over de opgang van de drugshandel – moet worden opgemerkt, is dat ook in dit verband leidende figuren van de Amsterdamse penose tot op de dag van vandaag een vooraanstaande rol spelen. De belangrijkste figuur onder hen is ongetwijfeld Zwarte Jopie (geweest). Hij vormt een mijlpaal in de geschiedenis van de Nederlandse onderwereld, omdat hij de eerste was die echt als padrone over een deel van de Amsterdamse penose regeerde en omdat hij het contact legde met de Amerikaanse mafia. (...) Neef Lex Ansing begon een groothandel in seksartikelen en met Utrechtse Bertus nam Zwarte Jopie in 1970 een seksmuseum annex snackbar op de Oudezijds Voorburgwal over van Jan van Marel (autohandelaar, vriend van zijn vader en toentertijd bekend om zijn geheimzinnige verdwijning op de Bahama's). Hier begonnen ze een bordeel dat later Club 26 zou worden. De seksclub werd de plaats waar de penose en allerlei Amsterdamse society-figuren samenkwamen. (...) Club 26 liep goed en via een systeem van slim opkopen, intimidatie van naastgelegen concurrenten en corruptieve contacten met ambtenaren van de gemeente en de politie, wist De Vries zijn zaken uit te breiden over vier aaneengesloten panden aan de Gracht. (...) In 1973 legde De Vries contacten met de Amerikaanse mafiosi om zijn imperium uit te breiden met enkele gokhuizen. (...) Club Cabala en later Club 26 (...) trokken onafhankelijk van elkaar de aandacht van de investigative reporter van Het Parool, Bart Middelburg (1988), en de Amerikaanse criminoloog Alan A. Block (1991). Hun bronnen verschillen, maar hun verhalen stemmen frappant overeen.”

3.8.2. In een als productie 5 bij de CvA door Het Parool c.s. overgelegd artikel in Vrij Nederland van Frits Barend en Henk van Dorp van 22 december 1984, waarin aandacht wordt besteed aan de brand in seks theater Casa Rosso, ‘gokclub Cabala’ en vermaakcentrum Club 26, “de drie grote trekpleisters van het nachtelijk uitgaansimperium van Maurits (‘Joop’) de Vries” staat voorts onder meer: “Tien dagen later sprak Stapper ook uitgebreid met ex-journalist Hans Knoop, die tegenwoordig een pr-adviesbureau beheert en onder anderen Maurits de Vries onder zijn klanten heeft.”

3.8.3. Vervolgens is er een als productie 6 bij de CvA door Het Parool c.s. overgelegd artikel van Ton van Dijk in Haagse Post van 21 mei 1983 over illegale

gokhuizen in Amsterdam, waarin onder meer staat vermeld *“Het gokhuis Cabala was opgezet als een vereniging, een besloten club, tot ondersteuning van sport- en andere activiteiten. Die opzet had tot doel vervolging op basis van de wet op de kansspelen te voorkomen. (...) De sexkoning, de koning van de wallen, zijn zo de geliefde media-bijnamen van de met een mystiek waas omgeven, publiciteitsschuwe uitbater van deze gelegenheden, Maurits de Vries, in de buurt beter bekend als Zwarte Joop.”*

3.8.4. Als productie 7 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd een proces-verbaal van de Gemeentepolitie Amsterdam van 29 november 1984 waarin naar aanleiding van de brand in Casa Rosso, Club 26 en Cabala op 16 december 1983 is opgenomen de verklaring van J.H.W. Wiedeler, onder meer inhoudende: *“Ik woon samen met (...), dochter van Maurits de Vries. Na de brand op 16-12-1983 in de Kabala-club heeft Maurits de Vries alle mensen die iets over de brand konden vertellen, bij zich laten komen, om van hun te horen wat zij gezien en gehoord hadden. Daaraan heeft een ieder voldaan, behalve Jan Stapper. (...) Dat hij niet is gekomen heeft veel kwaad bloed bij Maurits de Vries gezet. Ik weet dat een kennis van Maurits de Vries, de journalist Hans Knoop, (...) een gesprek met Jan Stapper heeft gehad. Knoop heeft dat gesprek uitgetypt en aan Maurits de Vries gegeven. U mag van het uitgetypte gesprek tussen Stapper en Knoop een fotocopie maken en voor uw onderzoek gebruiken”.*

Hieronder volgt een opmerking van de verbalisant: *“Wiedeler overhandigde mij verbalisant een uit 12 bladzijden bestaand uitgetypt gesprek met als aanhef op bladzijde 1: Gesprek op 27-12-1983 tussen Hans Knoop en Jan Stapper”.*

3.8.5. Als productie 8 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd een proces-verbaal van de Gemeentepolitie Amsterdam van 19 december 1984, waarin opgenomen als verklaring van Knoop: *“Ik ben een kennis van zowel Maurits de Vries uit Vinkeveen als Jan Stapper uit Amsterdam. Na de brand op 16-12-1983 in de Kabalclub te Amsterdam, ontstonden er spanningen tussen Maurits de Vries en Jan Stapper. Om te bemiddelen heb ik een afspraak met Jan Stapper gemaakt om hem te spreken. Dat was eigen initiatief. (...) Het klinkt misschien wat ongeloofwaardig, maar later bleek mij dat het gesprek op mijn bandrecorder stond. (...) Later toen mij bleek dat de batterijen op waren, bleek mij dat de bandrecorder*

aan was blijven staan en het gesprek tussen mij en Stapper op de band stond. Ik heb dat toen uitgetypt en aan Maurits de Vries gegeven.”

3.8.6. Als productie 9 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd een artikel van Middelburg in Het Parool van 7 september 1984, waarin opgenomen een interview van Knoop door Middelburg, met als kop: *“Hans Knoop voorzitter illegale gokclub”*. Knoop ontkent in dit interview voorzitter te zijn van een gokclub. Hij zegt voorzitter te zijn van een sociëteit (Club Cabala), die een ander doel nastreeft dan het zijn van een gokclub. *“Dat er onder anderen, laat ik zeggen, kansspelen worden beoefend betekent nog niet dat de doelstelling van de sociëteit ook het beoefenen van kansspelen is”*, aldus Knoop, geciteerd in dit artikel.

Als citaat van hoofdinspecteur A. van Gils staat in dit artikel: *“Waarschijnlijk deze week nog krijgt de Cabala een waarschuwing. Wordt die genegeerd dan zullen we een inval doen, en dan zullen we ook zeker meneer Knoop aanhouden. Wie als voorzitter van een sociëteit gelegenheid geeft tot het overtreden van de wet op de Kansspelen gaat ook voor schut, dat is duidelijk.”*

3.8.7. Als productie 10 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd een artikel uit Het Parool van 8 september 1984, waarin staat dat Knoop de avond tevoren is afgetreden als voorzitter van de Club Cabala.

3.9. Eroscentrum in Antwerpen

3.9.1. Als productie 11 bij de CvA is overgelegd een artikel uit Het Parool van 28 maart 1995, waarin opgenomen een interview met de Antwerpse wethouder Patsy Sörensen over de plannen om in de rosse buurt van Antwerpen een eroscentrum op te richten. De bouwvergunning voor het eroscentrum is door het vorige stadsbestuur afgegeven. Sörensen verwijt het vorige stadsbestuur verregaande naïviteit *“alsof men niet kon weten dat hier grof crimineel geld achter zat”*. Sörensen werd voor het eerst met deze plannen geconfronteerd toen zij bezoek kreeg van een delegatie met onder anderen Gerard Cok en voormalig journalist Hans Knoop, de pr-man van Geerts en Cok.

3.9.2. Als productie 12 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd een artikel uit

een Belgische krant van woensdag 26 april 1995 van Aly Knol, waarin is opgenomen dat Sörensen in de Belgische pers verschillende malen de verdachte wandelgangen van Cok heeft aangekaart om te voorkomen dat Cok in Antwerpen een eroscentrum opent. Met betrekking tot de stilgelegde bouw van het eroscentrum heeft Knoop tegenover de Belgische pers verklaard dat er gezocht wordt naar een koper.

3.9.3. Als productie 13 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd onder meer een artikel uit Het Parool van 1 juni 1995, waarin Knoop wordt genoemd als woordvoerder van seksbaron Gerard Cok. Knoop wordt daarin geciteerd: *“Maar als we die niet krijgen (een vergunning voor een parkeergarage), gaan we door met het eroscentrum, waarvoor we al een vergunning in huis hebben”*

Sörensen zegt over Cok dat met hem de georganiseerde misdaad in huis wordt gehaald. *“Wat ze ook neerzetten, het zijn geen gewone mensen. Ze komen uit de onderwereld en proberen zich te legaliseren”*.

Voorts zijn nog verschillende Belgische krantenartikelen overgelegd, waarin Knoop als woordvoerder van Cok wordt genoemd. In een van die artikelen wordt Knoop geïnterviewd als ‘Woordvoerder financier Antwerps eroscentrum’ (Gazet van Antwerpen 9 mei 1995, artikel van Hugo Merckx).

3.9.4. Als productie 15 bij de CvA is door Het Parool c.s. overgelegd de uitspraak in Kort Geding van de rechtbank Antwerpen van 16 mei 1995 waarin een vordering van Knoop en Cok tot – kort gezegd – het opleggen van een verbod aan Sörensen om uitspraken te doen die een verband leggen tussen hen en criminele activiteiten, wordt afgewezen als in strijd met het grondwettelijk beginsel van vrijheid van meningsuiting.

3.10. Op basis van bovengenoemd feitenmateriaal in samenhang bezien, kan niet worden gezegd dat Middelburg en/of Het Parool c.s. zich hebben schuldig gemaakt aan het lichtvaardig uiten van beschuldigingen. Daartoe overweegt het hof het volgende.

3.10.1 Ad: de ruiten van de Haagse Post:

Zoals hierboven onder 3.7 opgemerkt staat in deze procedure vast dat Knoop niet

zelf de ruiten heeft ingegooid. Eveneens staat echter vast, zoals de rechtbank terecht heeft opgemerkt, dat Knoop zich ook niet heeft gedistantieerd van deze actie van de Joodse Defensie Liga. De onjuistheid van dit aspect van het artikel acht het hof van ondergeschikt belang, in het licht gezien van de teneur van het gehele artikel.

3.10.2 Ad: Club Cabala en Club 26

De 'beschuldigingen' die Middelburg in zijn artikel uit, baseert hij op bovengenoemde onder 3.8 weergegeven bronnen. Het hof is van oordeel dat deze uitlatingen van Middelburg ruim steun vinden in voldoende objectief vastgestelde feiten. De citaten uit het rapport van de enquêtemissie in samenhang bezien met alle onder 3.8. genoemde bronnen laten een beeld zien van Knoop als nauw betrokkene bij de handel en wandel van Maurits (Zwarte Joop) de Vries met betrekking tot het gokhuis Cabala. Hierbij is van groot belang Knoops eigen verklaring bij de politie in samenhang met de verklaring van Wiedeler en alle overige bronnen waaruit blijkt dat het ging om, een gokhuis, waar Knoop enige tijd voorzitter van is geweest tot de dag van de sluiting na waarschuwing door de politie. Op grond hiervan heeft Middelburg Knoop kunnen betitelen als 'katvanger van een illegaal gokhuis van De Vries'.

Gelet op de samenhang van alle onder 3.8. genoemde bronnen, zijn er eveneens voldoende aanwijzingen om het gebruik van de term 'katvanger van de Cosa Nostra' - in een opiniërend artikel als waar het hier om gaat - te rechtvaardigen.

3.11 Ad Eroscentrum in Antwerpen

Het gedeelte in het artikel van Middelburg dat handelt over de betrokkenheid van Knoop bij de aanvraag van een vergunning voor een eroscentrum in Antwerpen is eveneens gestoeld op voldoende objectieve gegevens, zoals weergegeven in 3.9.

3.12. Nu de in het artikel van Middelburg genoemde kwalificaties voldoende steun vinden in het beschikbare feitenmateriaal, stond het Middelburg vrij deze kwalificaties te gebruiken, inclusief de slotzin "*Een sjacheraar, kortom, en niet alleen in de journalistiek*". Daaraan doet niet af, zoals ook de rechtbank terecht heeft opgemerkt, dat enkele ondergeschikte door Middelburg genoemde 'feiten' niet (geheel) juist zijn, zoals de passage over het ingooien van de ruiten, de opmerking dat Knoop zich als pr-consulent vestigde *nadat* de politieke partij Realisten '81 een

vroegtijdige dood was gestorven en de opmerking dat ‘Zwarte Joop’ de Vries *een van de eerste* klanten van Knoop was. Deze onjuistheden zijn van ondergeschikt belang.

3.13. Op grond van het vorenoverwogene falen de grieven II, III en IV.

In grief I stelt Knoop dat de rechtbank onvoldoende waarde heeft toegekend aan haar rechtsoverweging dat er gezien de aard van de beschuldigingen sprake is van aantasting van de eer en goede naam van Knoop. Ook deze grief faalt. Bij afweging van de onder 3.2 genoemde belangen prevaleert, gelet op het eerder overwogene, het recht van Middelkoop op vrijheid van meningsuiting boven het recht van Knoop op bescherming van zijn eer en goede naam. Daarbij speelt tevens een rol dat Knoop iemand is die de publiciteit niet schuwt en ook niet, zoals hij stelt, van onbesproken gedrag is en een smetteloze reputatie heeft opgebouwd. Ook hiervoor wordt verwezen naar de onder 3.7, 3.8 en 3.9 aangehaalde bronnen.

In 4.11 van het vonnis heeft de rechtbank op juiste gronden geoordeeld dat in de gegeven omstandigheden het recht van wederhoor door Middelburg niet behoefde te worden toegepast. Het hof maakt deze overweging tot de zijne. Grief V faalt eveneens.

Wat betreft grief VI overweegt het hof dat Knoop zelf de aandacht van de media op zich heeft gericht door Wim de Jong en de Volkskrant te betichten van antisemitisme toen De Jong hem een ‘oude journalistieke sjacheraar’ noemde. De Raad voor de Journalistiek heeft de klacht van Knoop gegrond verklaard. Het stond Middelburg vrij hierover zijn mening te uiten zoals hij in het gewraakte artikel heeft gedaan. Dat hij dat op een enigszins provocerende manier doet, waarbij hij door middel van lichte aanzetting of overdrijving extra aandacht vraagt voor zijn mening is hem, als schrijver van een opiniërend artikel, toegestaan. Ook grief VI faalt derhalve.

In het licht van het voorgaande hebben de grieven VII en VIII geen zelfstandige betekenis en dienen deze tevens te worden verworpen.

4. Slotsom

Nu alle grieven vergeefs zijn voorgesteld, zal het vonnis van de rechtbank worden bekrachtigd. Knoop zal als de ook in hoger beroep in het ongelijk gestelde partij

worden verwezen in de kosten.

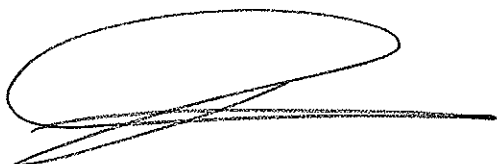
5. Beslissing

Het hof:

bekrachtigt het vonnis van de rechtbank Amsterdam van 10 augustus 2005;

veroordeelt Knoop in de kosten van de procedure in hoger beroep, tot aan deze uitspraak aan de zijde van Het Parool c.s. begroot op € 750,-- aan verschotten en € 3.474,-- aan salaris procureur.

Dit arrest is gewezen door Mrs. T.A.C. van Hartingsveldt, J.H. Huijzer en W.J.J. Los en in het openbaar uitgesproken door de rolraadsheer op 26 juli 2007.

Mr. J.H. Huijzer

AFGEGEVEN VOOR GROSSE
AAN: *MR. C. Wildeman*
DE GRIFFIER

